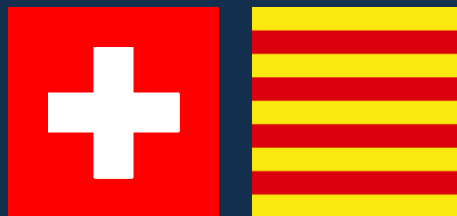


EL PAÍS QUE VOLEM

REFERENTS INTERNACIONALS

- SUÏSSA -



Índex



1. Sistema polític
2. Llengua
3. Infraestructures i territori
4. Educació, ciència i innovació
5. Model econòmic
6. Relacions internacionals
- 7. Debat** →

Quins aspectes del model suís
ens agradarien com a referent
per a Catalunya?

Quins aspectes no funcionarien/
no ens agraden?



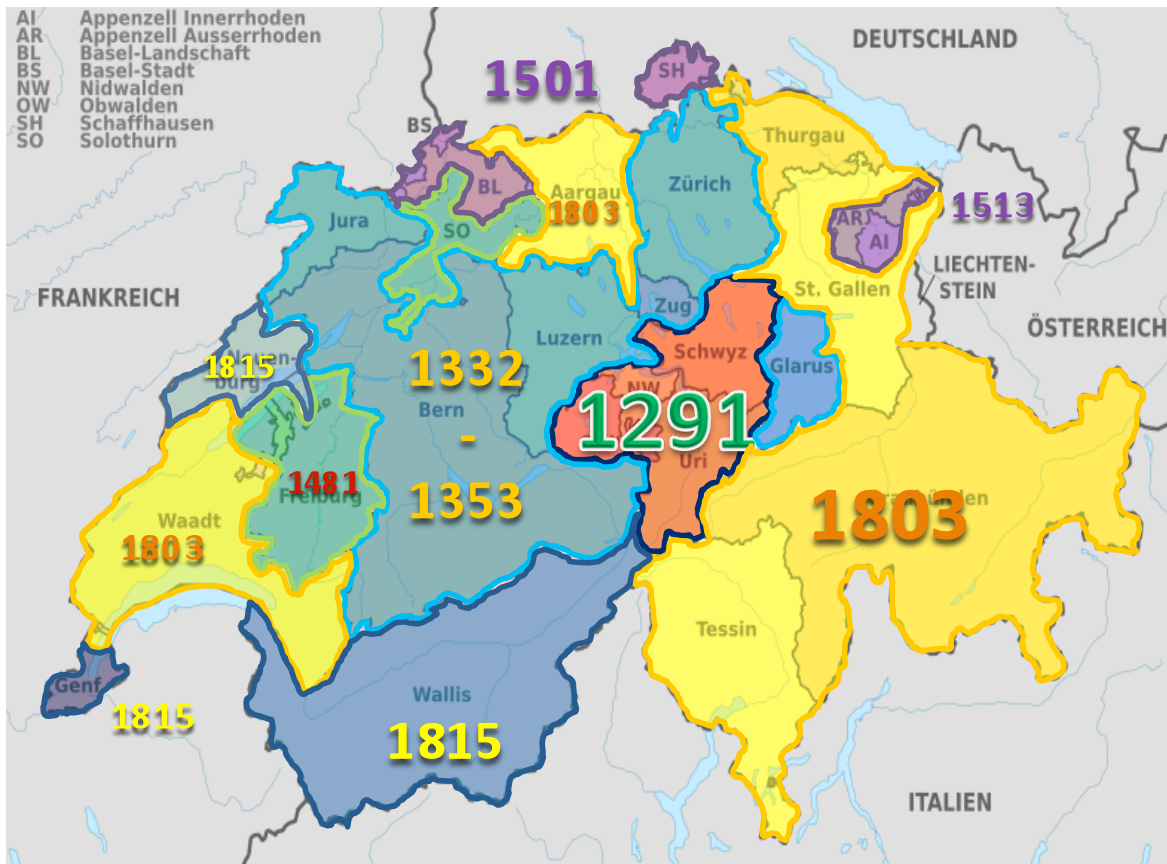
Sistema polític

Suïssa

Els orígens (1)



- El 1291 tres comunitats rurals (Uri, Schwyz i Unterwalden) firmen un **pacte de defensa per protegir les seves llibertats** davant l'imperi dels Habsburg d'Àustria.



- Al llarg dels segles, s'uneixen més cantons (estats membre) a la confederació:

1332: Lucerna

1351: Zurich

1352: Glarus, Zug

1353: Berna

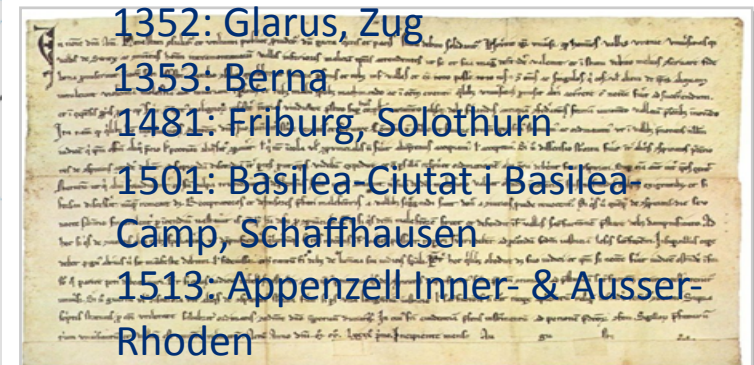
1481: Friburg, Solothurn

1501: Basilea Ciutat i Basilea Camp Schaffhausen

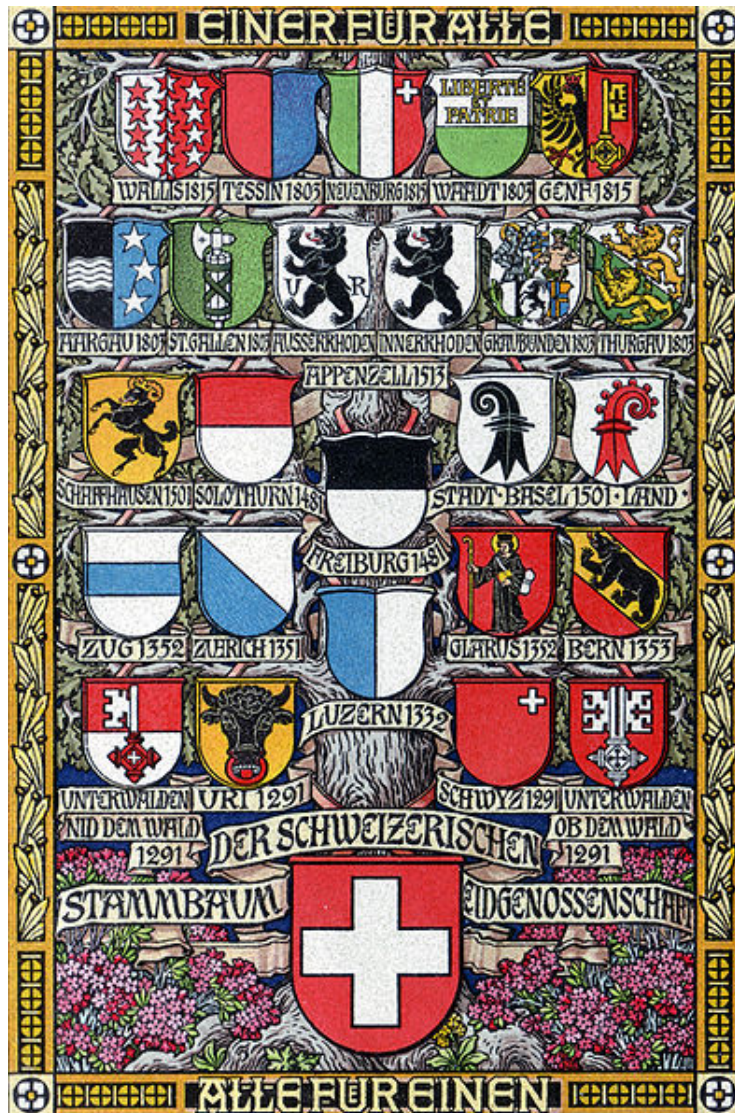
1513: Appenzell Inner- & Ausser Rhoden

1803: St. Gallen, Graubünden, Aargau, Thurgau, Ticino, Vaud

1815: Valais, Ginebra, Neuchâtel



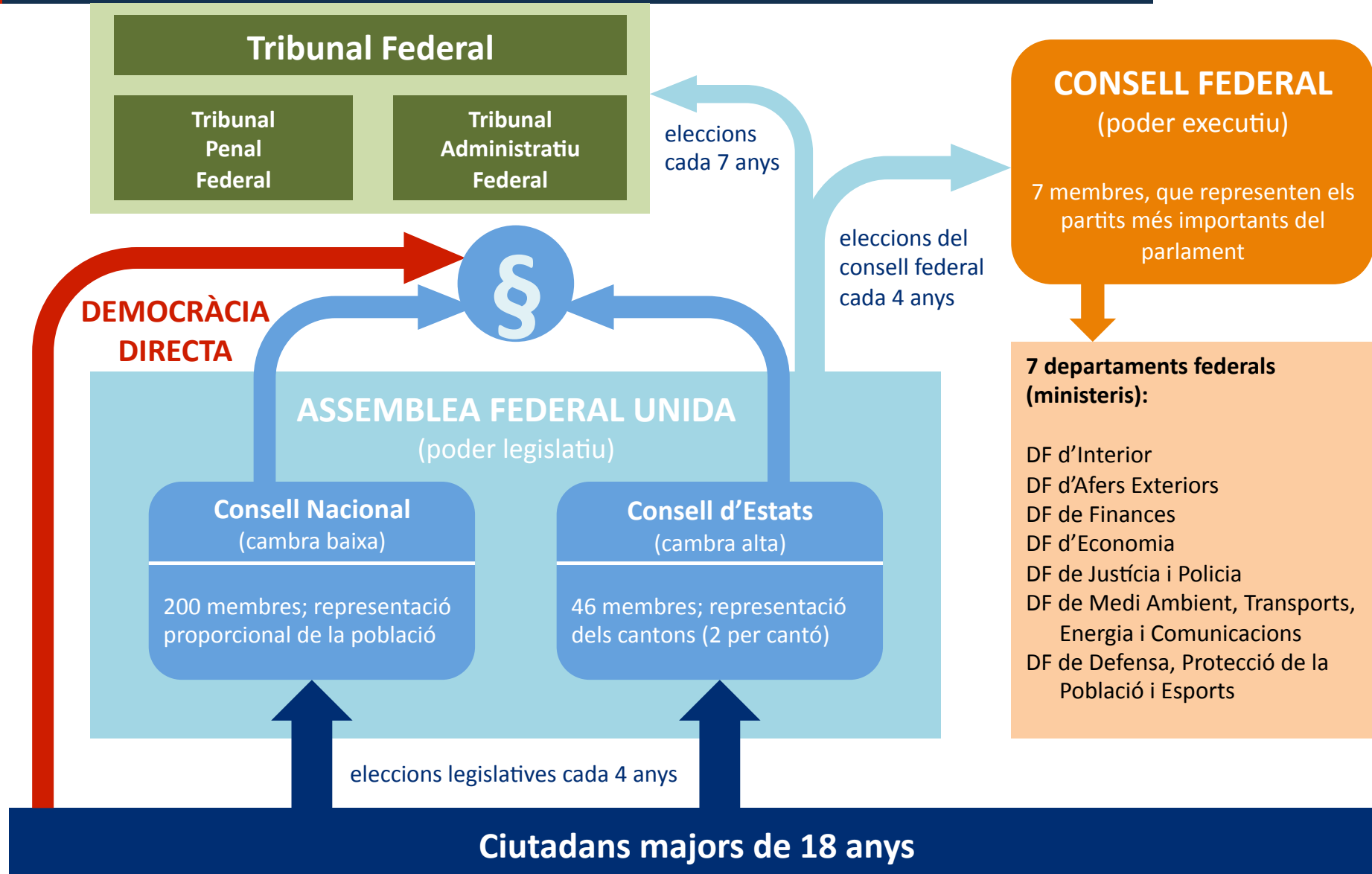
Els orígens (2)



L'any 1848 es crea l'Estat federal de Suïssa:

- Estat federal constitucional modern
- Separació de poders
- Garantia de drets fonamentals
- Igualtat entre individus
- Democràcia representativa
- Parlament bicameral
- Democràcia directa: possibilitat de revisió constitucional a través de referèndum i iniciativa popular

Esquema del sistema polític



Democràcia directa



Participació directa del poble en el procés legislatiu (a nivell federal, cantonal i municipal)

REFERÈNDUM		INICIATIVA POPULAR
OBLIGATORI	FACULTATIU	
Cada esmena constitucional del parlament, així com l'adhesió a organitzacions de seguretat col·lectiva o a comunitats supranacionals <u>requereix</u> una votació popular	Tota llei aprovada pel parlament suís pot ser sotmesa a referèndum si es reuneixen 50.000 signatures o les peticions de vuit cantons	Dóna la possibilitat als ciutadans d'incloure noves propostes en l'agenda política. Requereix recollir 100.000 signatures en 18 mesos.

Particularitats



PODER EXECUTIU

- Representat per un òrgan col·legiat, el «Consell Federal», compost per 7 membres
- No existeix la figura de cap d'estat i/o de govern



PODER LEGISLATIU

- «Parlament de milícia»: els parlamentaris exerceixen el seu mandat a temps parcial; tenen una altra professió a més de parlamentaris



DEMOCRÀCIA DIRECTA

- Participació del poble en el procés legislatiu (a nivell federal, cantonal i municipal)
- Instruments:
 - Referèndum (obligatori i facultatiu)
 - Iniciativa popular



Aquest cap de setmana, votació



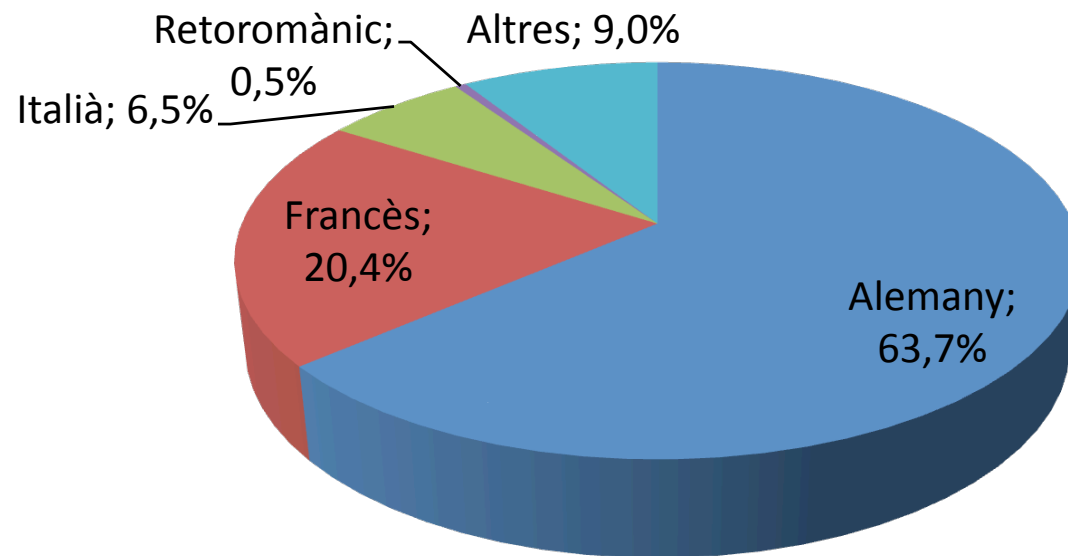
Llengua

Suïssa

Generalitats



- Quatre llengües oficials i nacionals



Font: Swiss Federal Statistical Office www.bfs.admin.ch

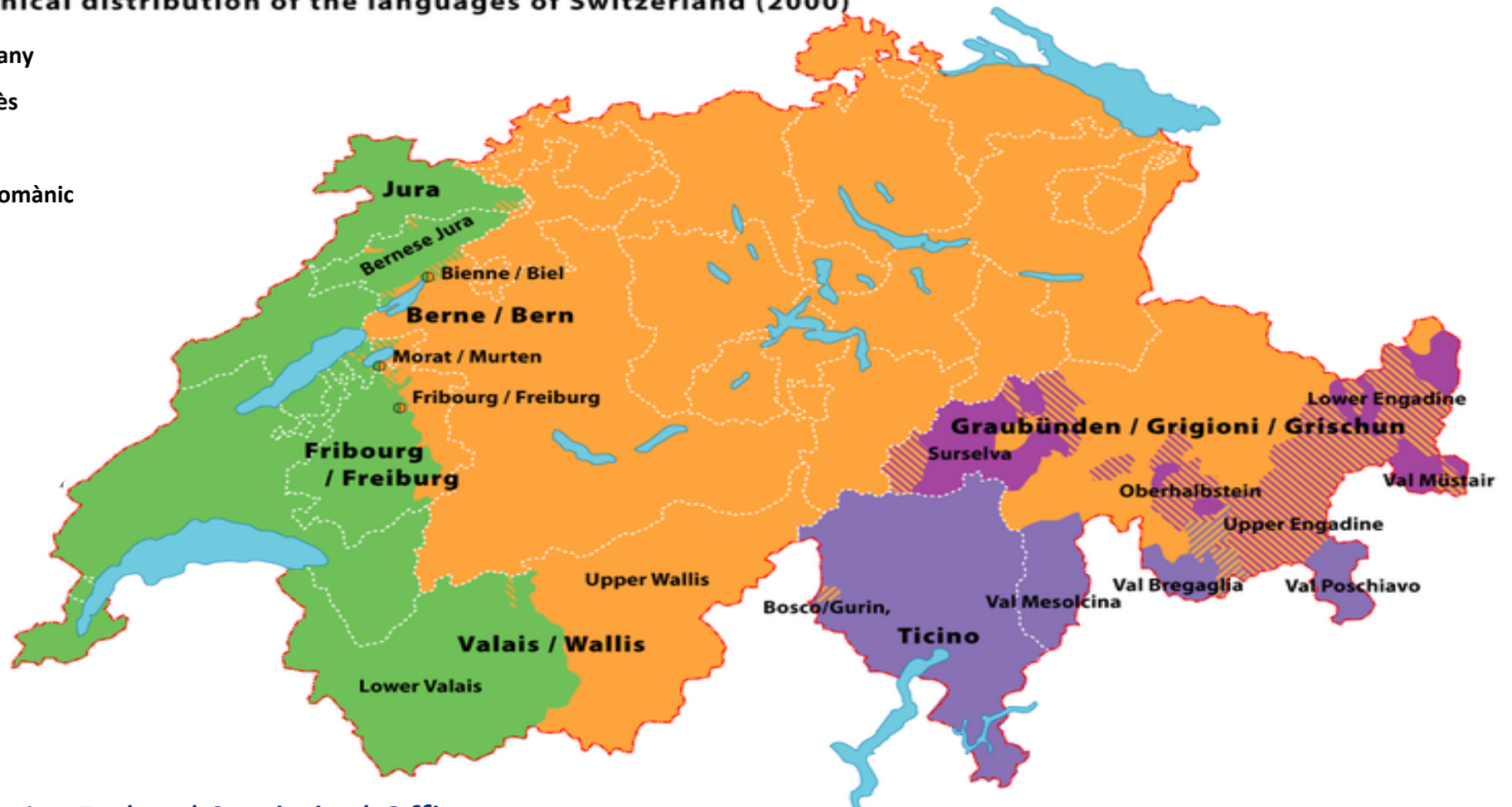
- Els ciutadans tenen dret de dirigir-se a les institucions nacionals i rebre'n resposta en qualsevol de les 4 llengües.

Distribució geogràfica



Geographical distribution of the languages of Switzerland (2000)

- Alemanys
- Francès
- Italià
- Retoromànic

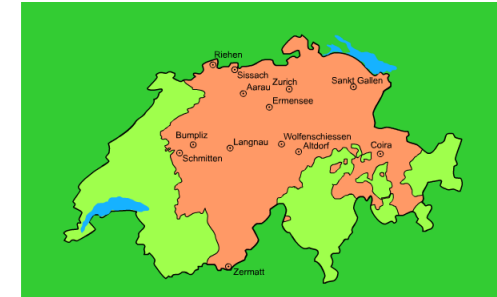


Font: Swiss Federal Statistical Office,
www.bfs.admin.ch

Alemaný (alemany suís)



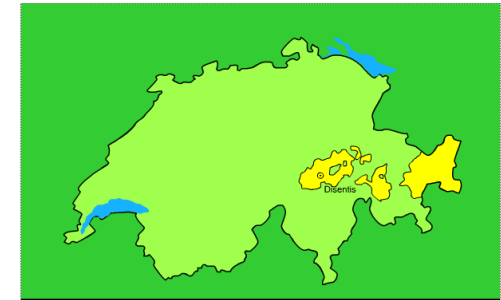
- L'alemany té uns 4,8 milions de parlants (el 64% de la població).
- La majoria parla l'alemany suís (Schwyzerdütsch).
- L'alemany suís és considerat un dialecte de l'alt alemany, però les diferències entre ambdós són molt grans.
- L'alemany suís és d'ús bàsicament parlat, no disposa de normes gramaticals establertes. En els documents escrits i en la majoria de mitjans de comunicació s'usa l'alt alemany.
- Molts ciutadans, en escoltar la realitat catalana, fan una associació amb la situació pròpia de l'alemany suís.



Retoromànic



- És una llengua romànica que té uns 40.000 parlants.
- Està seriosament amenaçada.
- És oficial només en un dels cantons (Graubünden), on és la tercera llengua en nombre de parlants (el 17% de la població).
- Algunes fonts indiquen que aquesta situació és deu a la manca de mesures de protecció i d'immersió lingüística.
- Disposa d'un estatus lleugerament inferior als altres 3 idiomes oficials. Va ser reconegut com a oficial posteriorment, en la reforma de la constitució nacional del 1999. Qualsevol document oficial publicat a Suïssa ha d'estar publicat i disponible sempre a tot el territori en les tres llengües oficials i es fa una versió en retoromànic només si és sol·licitada.





Infraestructures i territori

Suïssa

Geografia i territori



- Suïssa és un país molt descentralitzat. En lloc de tenir grans àrees urbanes, la població es reparteix en el territori.
- Dues àrees geogràfiques: plana Mitteland i els Alps.

Principals ciutats

Berna: capital administrativa
Zuric: capital econòmica
Ginebra/Lausana: seu de molts organismes internacionals

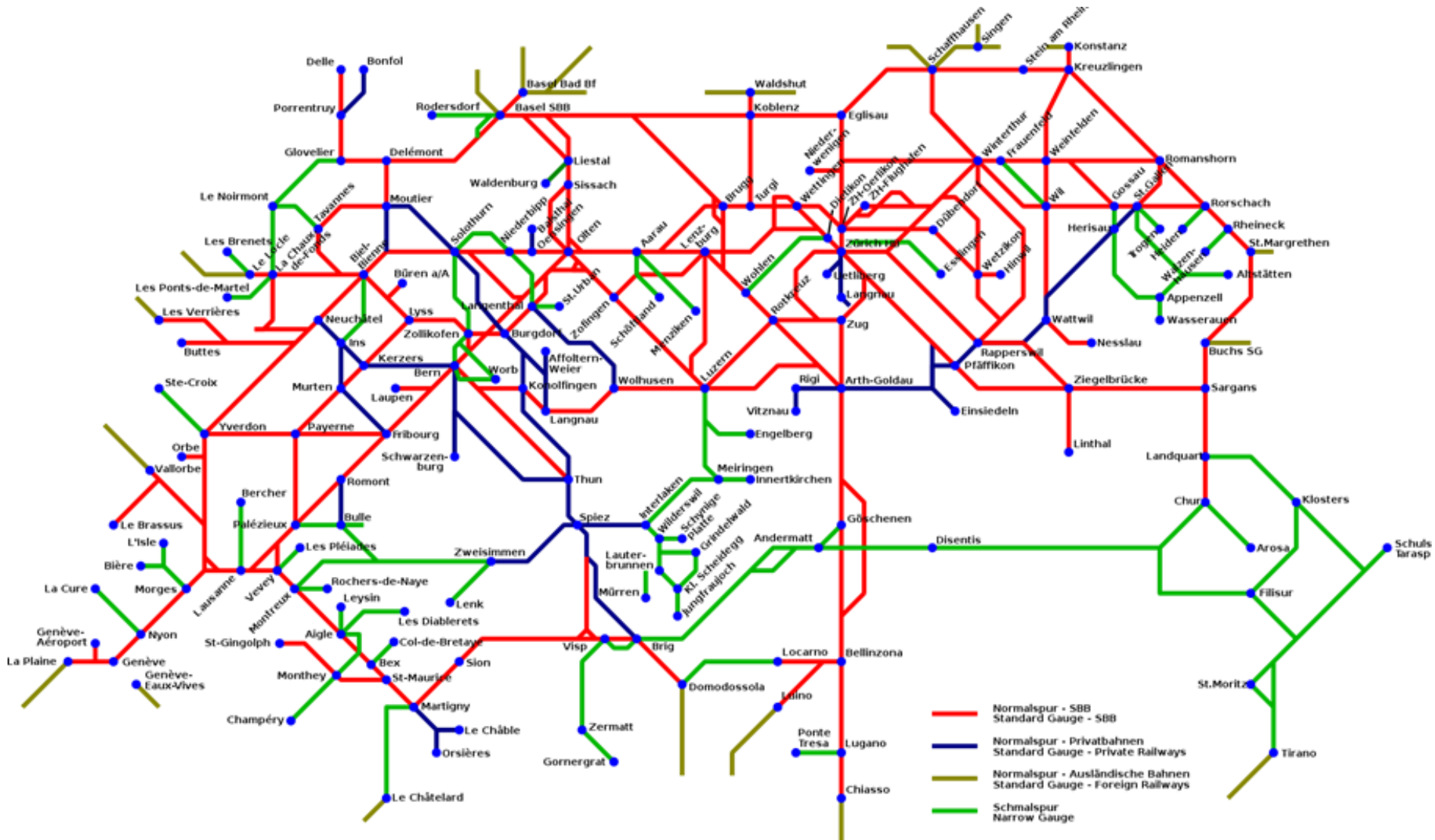


Algunes dades interessants

- Superfície: 41.285 km²
- Habitants: 8.039.060
- Densitat població: 179 / km²
- Clima alpí humit
- Cim Mont Dofour (4.634 m)
- Rius: Rin, Roine, Inn, Ticino
- Port fluvial: Basilea.



Xarxa de ferrocarrils



Transport



Transport públic

- Important política de prioritització del transport públic.
- Es pot anar a qualsevol ciutat de la xarxa amb una freqüència de mitja hora.
- Cap ciutat té metro, però sí tramvia i una bona xarxa de bus urbà.



Zuric, Ginebra i Basilea: importants *hubs* amb vols transcontinentals.

Autopistes

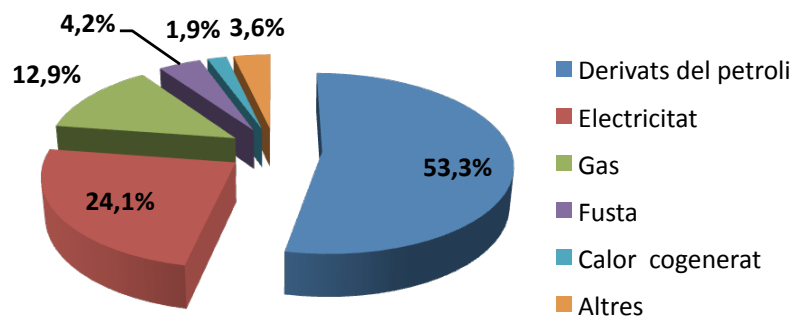


- La xarxa viària segueix els grans rius.
- Autopistes majoritàriament amb dos carrils per sentit.
- Sistema de peatge per *vignette*, actualment 40 CHF/any.
- La xarxa d'autopistes compta amb 50 túnels (362 km en total).
- Els camions han de pagar entre 250 i 350 € per creuar el país.
- L'organisme públic ASTRA se n'encarrega de la construcció/gestió.

Energia

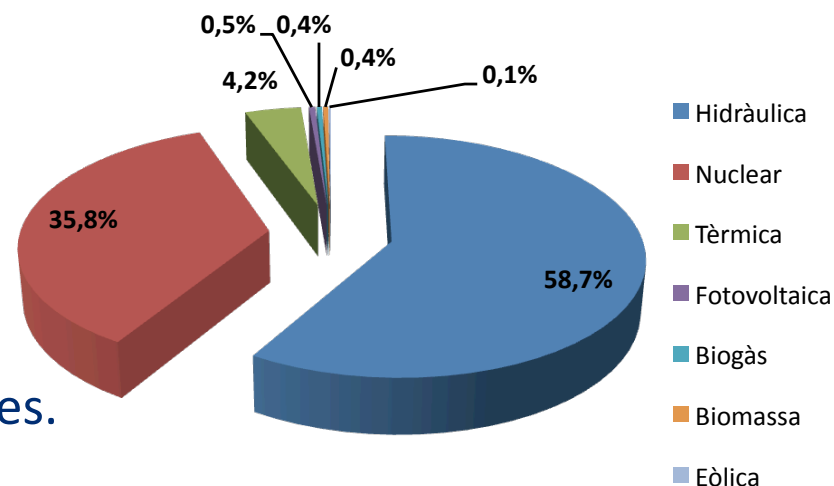


Consum d'energia primària



- Hi ha una forta contestació de l'energia nuclear (5 centrals nuclears) i un pla de retirada.
- Poca generació amb gas (diferència amb Europa).
- Pla 2050: Suïssa aspira a arribar a aquesta data amb el màxim ús d'energies renovables.
- Les taxes del dièsel són molt elevades.

Producció d'electricitat





Educació, ciència i innovació

Suïssa

Etapes d'escolarització



Kindergarten (1-2 anys de durada)

Primària

Obligatòria.
Dels 6-7 anys
als 15.

Secundària I

90%

El 90% dels alumnes que
acaben l'educació
obligatòria obtenen un
diploma de postgrau (el
més alt de la OCDE).

Secundària II

Cicles formatius (3-4 anys de durada). Sistema dual teòric/
pràctic

Batxillerat (20%)

Educació superior

Universitats, escoles politècniques i escoles de magisteri

Instituts d'ensenyament tècnic superior. Marcada
orientació pràctica

≈25% graduats
d'educació superior
(Espanya ≈35%)



Algunes dades...

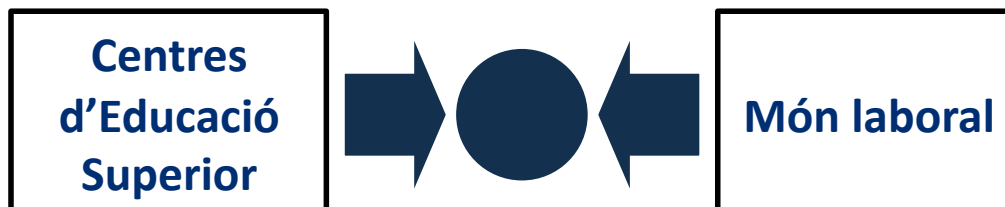


El 95% dels alumnes van als centres educatius **públics** (l'ensenyament obligatori).

Les escoles públiques suïsses obtenen millors resultats a les proves PISA que les privades.

Resultats PISA 2012:

		Mitjanes		
	509	Comprensió lectora (496)	488	
	531	Competència matemàtica (494)	484	
	515	Competència científica (501)	496	



- Pràctiques en empreses
- Jornades de reclutament

Formació professional



Els cicles formatius tenen gran **importància i prestigi**.

Es tracta d'un aprenentatge professional dual (teòric/pràctic) que inclou 3-4 dies/setmana en una empresa assignada i 1-2 dies/setmana de classes teòriques.

Durada: **3-4** anys.

Semblant al sistema alemany.

Els cursos d'aprenentatge professional són reconeguts i oficials a tot el país.



La teoria fa savi, la pràctica fa llest.



Alt nivell científic






L'educació es concep com una clau per al desenvolupament. L'I+D es fomenta des de l'Estat i en col·laboració amb el sector privat.

Importació de talent.

7 universitats suïsses es troben entre les 200 millors del món (ETH núm. 12).

Les 3 millors universitats catalanes es troben entre les posicions 201-225 (UAB, UB, UPF).

 Suïssa	 Espanya 
% del PIB dedicat a investigació (2008)	
2,99%	1,35%
Exportacions de productes d'alta tecnologia (en % de les exportacions de productes manufacturats)* (2010)	
25%	6%
Despesa per alumne (% del PIB per càpita)	
nivell primari 23,2% (2009) nivell secundari 28,6% (2009) nivell terciari 44,7% (2009)	nivell primari 21,7% (2009) nivell secundari 26,6% (2010) nivell terciari 28,5% (2010)
Despesa pública total en educació (% de la despesa del govern)	
16,2% (2009)	10,9% (2009)



Model econòmic

Suïssa

Territori, demografia i economia



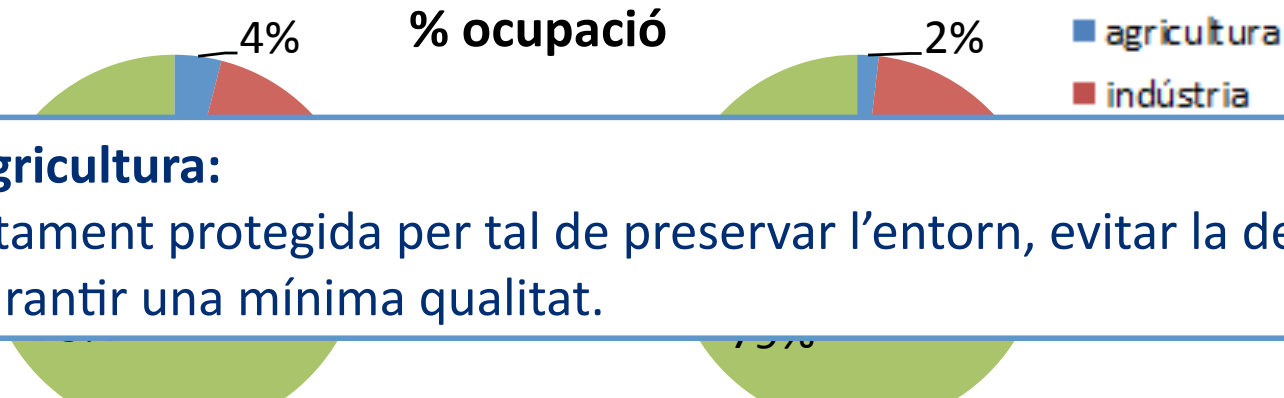
Suïssa gaudeix d'**estabilitat** pressupostària i financera.

Dèficit sobre PIB: 0,20%.

Deute públic sobre PIB: 36,80%.

Dada	Suïssa	Catalunya
Territori (km ²)	41.285	32.108
Població	8.039.060	7.546.522
Població estrangera	23,30%	15,68%
PIB (milers de milions EUR)	481.179	208.948
Creixement PIB (darrer trimestre 2013)	2,50%	-1,3%
IPC (tercer trimestre 2013)	-0,10%	-0,10%
Taxa d'atur (tercer trimestre 2013)	3,20%	22,84%
Inversió en R+D	2,90%	1,55%
Índex de Gini	28,80	31,11

Classificació per sectors



Agricultura:

altament protegida per tal de preservar l'entorn, evitar la despoblació i garantir una mínima qualitat.

Indústria:

El 99% de l'ocupació pertany a les PIMES.

Grans multinacionals repartides pel territori.

Producció basada en l'alta qualitat i l'exportació.

Principals subsectors: alimentació, maquinària industrial, enginyeria, farmàcia i instruments de precisió.

Serveis:

turisme, comerç i finances (banca i assegurances). Suïssa és una de les principals places financeres del món.

Economia oberta i competitiva



L'economia suïssa està orientada a vendre el seu producte a l'exterior, tant en indústria com en serveis.

Exportacions suïsses: **35%** del PIB.

Exportacions catalanes (2012): 27,90% sense tenir en compte el que s'exporta a Espanya.

El superàvit de la balança per compte corrent (exportacions menys importacions) va suposar un **12,20%** del PIB el tercer trimestre del 2013.

Tot i no ser membre de la UE els seus socis principals són de la UE, tant en exportacions com en importacions: Alemanya, França i Itàlia.

Alta competitivitat



Les raons de l'alta competitivitat són:

L'excel·lència de les institucions: **eficiència** administrativa, **transparència** pública i **descentralització** política.

Política comercial oberta basada en baixos aranzels i quotes (excepte en agricultura) i amb acords comercials i de mobilitat amb la UE.

Alt **dinamisme** dels mercats: Elevada eficiència del mercat de treball.
Mercat de capitals modern i transparent.
Competència en qualitat i diferenciació i no en preu.

Forta capacitat d'**innovació**: Política d'atracció de talent.
Política educativa orientada a l'alta qualificació laboral.
Empreses compromeses amb la formació.
Alta inversió en R+D (2,90% del PIB, del qual 2/3 parts provenen de la inversió privada).

Altres característiques



Mercat laboral:

Flexible amb acomiadament lliure, però paternalista en molts casos. Baixa conflictivitat laboral des dels **acords del 1937**.

Lliure mobilitat de treballadors amb la UE, tot i que s'està repensant el sistema de quotes.

Sistema pensions:

Tres pilars de cotització. L'envelliment de la població obliga a retocar el sistema (en general és molt estable).

Sanitat:

Obligació de contractar assegurança privada.

Obligació per part de les asseguradores d'oferir un 'paquet bàsic'.

Prohibició de rebutjar o discriminar.

Sistema de subsidis a qui no pugui pagar les primes.

Pobresa:

6,80% de pobresa infantil (dels més baixos d'Europa). A Catalunya és d'un 23,70%.

El 3,30% de la població té accés als serveis socials per pal·liar la pobresa.

El 43,80% dels destinataris dels serveis són residents estrangers.



Relacions internacionals

Suïssa

Un Estat neutral



- Suïssa és un estat neutral declarat des del 1515.
 - La neutralitat implica no prendre part a favor de cap dels participants en un conflicte armat (segons principis de la comunitat internacional del 1907).
 - Reconegut a Westfàlia (1648) i refermat al Congrés de Viena (1815).
- Suïssa no ha participat / patit cap guerra exterior llevat de la invasió de Napoleó a principis del s. XIX.
 - Malgrat la fama dels seus mercenaris i tenir exèrcit propi (135.000 pers.)
- Per això Suïssa no ha esdevingut fins al 2002 membre de l'ONU després de votació popular.

Europeu i fora de la UE (1)



- Suïssa és un Estat que no forma part de la Unió Europea (UE), fet decidit per votació popular pel 77% de la població el 2001
- ... PERÒ que hi té múltiples acords bilaterals:
 - 1972 – Acord de lliure comerç (supressió de barreres al comerç)
 - 1989 – Acord d'assegurances (igualtat de tractament en asseguradores)
 - 1990 – Acord de duanes i seguretat (en matèria de controls del transport)
 - 1999 – **Acords Bilaterals I**: Lliure moviment de les persones, obstacles tècnics al comerç, accés a mercats públics, recerca i aviació civil, transport entre països.
 - 2004 – **Acords Bilaterals II**: Schengen / Dublín, estalvis fiscals, lluita contra el frau, productes agrícoles processats, producció cinematogràfica (MEDIA), medi ambient, estadística, pensions, educació, formació, joventut.

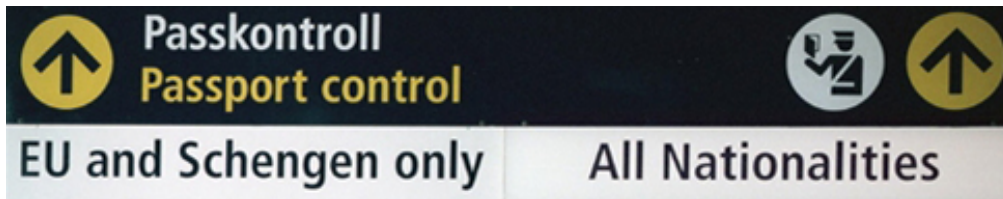
Europeu i fora de la UE



(2)

Rellevància... Entre la UE i Suïssa:

- S'han de fer cues per passar control de passaports? NO
- Necessito permís de residència? Sí, però és més fàcil d'aconseguir. De fet, Suïssa protegeix el seu mercat laboral amb els acords.
- Si vull exportar una màquina pago aranzels? NO. El 2012, el 56% de les exportacions suïsses (98.000 M€) van anar a la UE. I viceversa: $\frac{3}{4}$ parts de les importacions (114.000 M€) van venir de la UE sense problemes. Així mateix, 20.000 camions van creuar cada dia les fronteres suïsses.
- Puc fer l'ERASMUS a Suïssa? Sí.



25 YEARS

celebrating everywhere together

<http://esn.ch/content/25-years-erasmus-lets-celebrate>

Obert al món (1)



- La neutralitat permet a Suïssa jugar un paper de mitjancer internacional
 - Representant els interessos de Cuba o Iran als Estats Units i a l'inrevés.
 - Organitzant reunions com les de Reagan-Gorbachev (85) o les negociacions de pau de Colòmbia, Indonèsia, Sri Lanka o Espanya.
- Membre de moltes organitzacions internacionals

Exemples: Associació Europea de Lliure Comerç (AELC) (1960); Consell Europeu (1963); Organització per a la Seguretat i Cooperació a Europa (OSCE); Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE); Banc Mundial; FMI (1992).

Obert al món (2)



- Ginebra acull:
 - 200 organitzacions internacionals incloent-hi:
 - la seu europea de les Nacions Unides
 - la seu central de la Creu Roja Internacional
 - 170 missions diplomàtiques
- Suïssa també acull fòrums de debat com el Fòrum Econòmic de Davos (WEF).



Fonts



Estadística global de l'energia 2013, OFEN (dades del 2012)

<http://datos.bancomundial.org/indicador/>

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_wars_involving_Switzerland

http://en.wikipedia.org/wiki/Military_of_Switzerland

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=tessi190>

<http://www.a-b-z.ch/main/ausbildung/berufe.html>

<http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/themen/01/01/key.html>

http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/themen/systemes_d_indicateurs/economic_and_financial/data.html#sector20

<http://www.bfs-winterthur.ch/index.php?l1=2>

<http://www.ch-go.ch/programme/erasmus/jubilaeum>

<http://www.economist.com/>

<http://www.europa.admin.ch/themen/00500/index.html?>

[lang=en&download=NHZLpZeg7t,Inp6l0NTU042l2Z6ln1ad1lZn4Z2qZpnO2Yuq2Z6gpJCDdXt,gmym162epYbg2c_JjKbNoKSn6A--](http://www.europa.admin.ch/themen/00500/index.html?lang=en&download=NHZLpZeg7t,Inp6l0NTU042l2Z6ln1ad1lZn4Z2qZpnO2Yuq2Z6gpJCDdXt,gmym162epYbg2c_JjKbNoKSn6A--)

<http://www.gencat.cat/ensenyament/quadern19/pdf/Quaderns19.pdf>

<http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=3&V1=3&V3=870&V4=293&ALLINFO=TRUE&PARENT=1&CTX=B>

<http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/48631144.pdf>

<http://www.polymesse.ch/>

http://www.s-ge.com/sites/default/files/EN_USA_Investorenhandbuch_120514_2.pdf

<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3346/Informe%20sobre%20pobresa%20infantil%20setembre%202012.pdf>

<http://www.swissworld.org/en/economy/>

<http://www.swissworld.org/es/educacion/>

http://www.swissworld.org/es/politica/politica_exterior/relaciones_internacionales/http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/48631144.pdf

<http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2012-13/world-ranking>

http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/ged06_es.pdf

<http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx>

<http://www.weforum.org/>

Population résidante permanente selon l'âge, par canton, district et commune". Office fédéral de la statistique. Retrieved 13 August 2013

Swiss Federal Statistical Office, www.bfs.admin.ch



Preguntes?

Suïssa

Idees pel debat



Democràcia directa

- Ens ajudaria a construir un país més democràtic i un sistema polític menys corrupte?
- Augmentaria la implicació en política de la ciutadania o el sistema donaria lloc al naixement de moviments populistes?
- Tenim una societat prou madura i/o capacitada per prendre segons quins tipus de decisions?
- Un sistema de democràcia directa alenteix els procediments i les decisions de país?

Idees pel debat



Centralització o descentralització?

- La Hisenda catalana ha d'anar "*de baix a dalt*" com a Suïssa o val més que la Generalitat recapti tots els impostos i reparteixi els pressupostos a les entitats locals?
- Com es pot generar riquesa més uniformement en tot el territori?
- Cal que Barcelona segueixi aglutinant població i infraestructures o ens cal una millor dispersió de recursos i serveis a tot el territori?

Idees pel debat



Racionalitat en les inversions en infraestructures

- Com podem fomentar un debat més seré per a les grans decisions en infraestructures?
- Volem un model energètic on prioritzem un baix impacte ambiental, la seguretat del subministrament o uns costos assequibles?
- És possible instaurar un sistema de vinyeta en les autopistes catalanes?

Idees pel debat



Dins o fora de la UE

- Podria Catalunya establir acords bilaterals amb la resta de països de la UE o espai Schengen de forma similar a Suïssa?
- Tenir moneda pròpia ens podria ajudar a regular les importacions i exportacions, inflació, etc.?
- Podríem seguir gaudint de molts dels acords lligats a la UE encara que en quedéssim fora? Es podria fer aquesta transició en poc temps?